

Inclusieagenda gemeente Putten 2020-2022

Putten Voor Iedereen

1. Voorwoord wethouder Priem

Putten is voor iedereen. Dat vind ik als wethouder en inwoner van Putten heel belangrijk. Soms komen inwoners drempels tegen die het hen moeilijk maken om mee te doen. Dit geldt vaak voor inwoners met een beperking. Deze drempels willen we oplossen. Daarom maakten we deze inclusieagenda. Die is voor iedereen!

Met de ratificatie van het VN Verdrag voor mensen met een beperking in 2016 zijn gemeenten verantwoordelijk voor het inclusief maken van de lokale samenleving. We zijn daarom in gesprek gegaan met onze inwoners, om te ontdekken wat we in Putten anders kunnen en moeten doen voor mensen met een beperking. Niet iedereen komt dezelfde drempels tegen. Denk bijvoorbeeld aan inwoners met fysieke beperkingen, inwoners met psychische beperkingen, inwoners met niet aangeboren hersenletsel, ouders, mantelzorgers, initiatiefnemers, basisscholen en middelbare scholen, zorgverleners, de woningstichting, maatschappelijk werk, welzijn en experts uit verschillende hoeken.

Mijn droom is dat we van Putten een samenleving maken die toegankelijk is voor iedereen, waar iedereen mee kan doen, iedereen fijn kan wonen en iedereen zich zelfstandig kan verplaatsen. Met de inclusieagenda Putten Voor Iedereen komt deze droom dichterbij. Ik wil iedereen die heeft meegeholpen bij de totstandkoming ervan heeft geholpen, hartelijk bedanken.

Laten we nu samen onze droom werkelijkheid maken: één **Putten Voor Iedereen**.

Gerbert Priem, wethouder samenleving

2. Samenvatting in toegankelijke taal

Wat is het?

Putten is voor iedereen. Ook voor mensen met een beperking of handicap. Iedereen moet toegang hebben tot winkels en openbare gebouwen. Iedereen moet kunnen meedoen met sporten en werken. Iedereen moeten op een geschikte plek kunnen wonen. En iedereen moet van A naar B kunnen komen. Dat staat ook in het VN Verdrag voor mensen met een beperking.

Omdat niet iedereen zomaar mee kan doen, heeft de gemeente Putten een **inclusieagenda** gemaakt. In deze inclusieagenda staat wat de gemeente Putten vanaf 2020 gaat doen om **Putten Voor Iedereen** te maken.

Wat gaan we doen?

1. Inclusiepanel

Het inclusiepanel bestaat uit mensen met een beperking en hun vertegenwoordigers. Het panel heeft als taak om inclusie op de agenda van de gemeente Putten te krijgen en te houden. Dat doet het panel door:

1. Het bewaken dat de gemeente Putten de inclusieagenda uitvoert.
2. Drempels in de samenleving te signaleren en te delen met de gemeente. Hierdoor blijft inclusie op de agenda staan.
3. Inclusiefonds.

2. Inclusiefonds

Het inclusiefonds is bedoeld om plannen van inwoners om inclusie te verbeteren, te ondersteunen. Met een klein geldbedrag per initiatief geven we impuls aan inclusie. Het inclusiepanel bekijkt of de beoogde plannen de inclusie in Putten daadwerkelijk gaan verbeteren.

3. Keurmerk Putten voor Iedereen

Het inclusiepanel gaat testen of het centrum van Putten toegankelijk is. Het panel onderzoekt bijvoorbeeld (fysieke) drempels, toegankelijkheid van openbare toiletten en ruimte voor rolstoelen. Ook (sport)verenigingen kunnen inclusief zijn. Daarom komt er een handreiking waarmee verenigingen zich meer inclusief kunnen maken. De verenigingen krijgen ook een bezoek van het inclusiepanel. Toegankelijke plekken en verenigingen krijgen het keurmerk "**Putten Voor Iedereen**".

4. Zorgen voor prikkelarme uren in winkels

We gaan met ondernemers in gesprek om prikkelarme uren mogelijk te maken. Tijdens prikkelarme uren speelt er geen luide muziek. Ook staat

er een extra medewerker klaar om inwoners te helpen bij de boodschappen. Hierdoor kan iedereen op een rustige manier winkelen.

5. Verbeter de buurt

Is een blindengeleidestrook geblokkeerd? Staat er een auto op de stoep? Zorgen loszittende tegels voor gevaarlijke situaties voor mensen in een rolstoel? Dan kunnen inwoners dat melden via <https://www.verbeterdebuurt.nl/gemeente/putten/> of (0341) 359 686.

6. Speeltuinen toegankelijk

Alle kinderen in Putten moeten buiten kunnen spelen. Bij de aanleg van nieuwe speeltuinen en bij het renoveren van bestaande speeltuinen houden we rekening met kinderen met een beperking. Speeltuinen op plekken waar veel kinderen en ouders komen hebben prioriteit.

7. Voorlichting niet-zichtbare beperkingen

Niet elke beperking is zichtbaar. Daarom laten we kinderen op de middelbare school kennis maken met leeftijdgenoten met onzichtbare beperkingen. Als onderdeel van een lesprogramma over inclusie vertelt een ervaringsdeskundige op school over wat het betekent om een beperking te hebben. Ook vertelt de ervaringsdeskundige wat leerlingen zelf kunnen doen om meer inclusief te zijn.

8. Een fysieke plek voor mensen met een (psychische) kwetsbaarheid

Mensen met een psychische kwetsbaarheid moeten in Putten terecht kunnen bij een laagdrempelige inloopvoorziening. Hierbij denken we aan een inloophuis of huiskamerproject. Het doel hiervan is om mensen een plek te bieden waar ze kunnen ontmoeten, recreëren, en kunnen 'zijn' zonder dat hier een indicatie voor nodig is.

9. Dementievriendelijke gemeente

In een dementievriendelijke gemeente doen mensen met dementie zo lang mogelijk mee, maken we begeleiding op maat mogelijk, en vergroten we de kennis van dementie binnen de organisatie en in de gemeenschap. De gemeente Putten wordt een dementievriendelijke gemeente. Hier starten we in 2020 mee.

10. Inclusie binnen de gemeente

Iedere afdeling van het gemeentehuis kan te maken krijgen met inwoners met een beperking. Daarom maken alle afdelingen van het gemeentehuis samen een plan van aanpak. In dit plan staat hoe we inclusie bij elke afdeling onder de aandacht brengen en houden.

11. Training personeel gemeente niet-zichtbare beperking

In 2020 doen medewerkers van de gemeente een training in het herkennen van niet-zichtbare beperkingen en onbegrepen gedrag. Hierdoor gaan medewerkers van de gemeente beter om met dit onbegrepen gedrag.

12. Extra aandacht voor onafhankelijke inwonerondersteuning

De gemeente Putten is koploper onafhankelijke inwonerondersteuning. Daar zijn we trots op. Toch weet niet iedereen de inwonerondersteuning te vinden. In 2020 zetten we met een communicatieplan in op meer bekendheid van de inwonerondersteuning. Ook starten we een pilot met een inwonerondersteuner Jeugd, die jeugdigen en ouders ondersteunt bij (het vormgeven van) hun hulpvraag.

13. In gesprek met particuliere verhuurders

De gemeente gaat met particuliere verhuurders in gesprek, die het belang van inclusie niet altijd voldoende inzien. Tijdens dit gesprek leggen we uit wat de noodzaak is om het woningaanbod zoveel mogelijk inclusief te maken. We beschrijven welke voordelen het inclusief maken van de woning heeft. Ook geven we tips over hoe inwoners hun woning tegen lage kosten toekomstbestendig en inclusief kunnen maken.

14. AutoMaatje

In de gemeente Putten is vraag naar vrijwilligersvervoer. Dat is laagdrempelig, goedkoop, en gezellig. De gemeente Putten onderzoekt met Welzijn Putten of we het project AutoMaatje van de ANWB in Putten gaan opzetten en wat daar voor nodig is.

15. Congres Putten Inclusief

Begin 2020 organiseert de gemeente Putten, samen met de participatieraad en Welzijn Putten, een congres over inclusie. Tijdens dit congres worden de verschillende ingrediënten van inclusie besproken en gedeeld met (zorg)professionals en inwoners.

Inhoud

1.	Voorwoord wethouder Priem	2
2.	Samenvatting in toegankelijke taal	3
	Wat is het?	3
	Wat gaan we doen?	3
3.	Inleiding	7
4.	Inclusiepanel	10
	Wat is het inclusiepanel?	10
	Wat doet het inclusiepanel?	10
	Meedoen?	11
5.	Toegankelijkheid	12
	Inleiding	12
	Wat gaan we doen?	12
	Wat doen we al?	13
6.	Meedoen / acceptatie	14
	Inleiding	14
	Wat gaan we doen?	14
	Wat doen we al?	15
7.	Wonen	16
	Inleiding	16
	Wat gaan we doen?	17
	Wat doen we al?	17
8.	Vervoer	19
	Inleiding	19
	Wat gaan we doen?	19
	Wat doen we of is er al?	19
9.	Gezondheid en zorg	21
	Inleiding	21
	Wat gaan we doen?	21
	Wat doen we al?	22
10.	Drempels uit de interviews en bijeenkomst	23
	Drempels bij toegankelijkheid	23
	Drempels bij meedoen	24
	Drempels bij wonen	25
	Drempels bij vervoer	25
	Drempels bij gezondheid en zorg	26

3. Inleiding

Wat is inclusie?

In juli 2016 heeft Nederland het VN-Verdrag voor de rechten van mensen met een handicap ondertekend. Het VN-Verdrag heeft als doel dat de wereld toegankelijk en inclusief wordt voor iedereen. In een inclusieve samenleving kunnen mensen met een beperking precies dezelfde dingen doen als mensen zonder beperking. Maar wat is inclusie nu eigenlijk? Inclusie betekent dat mensen met een beperking meedoen in de samenleving en erbij horen.

Het verdrag gaat over mensenrechten. Het beschrijft de rechten van mensen met een beperking of chronische ziekte op gelijke behandeling en participatie. De gemeente Putten neemt maatregelen zodat personen met een handicap zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk kunnen leven. Die maatregelen staan in deze tekst: De inclusieagenda.

Gemeente Putten

Gemeenten hebben in Nederland de maatschappelijke opdracht gekregen om samen met inwoners met een beperking in actie te komen voor een inclusieve samenleving. De gemeente Putten heeft daarom in het Meerjarenplan Samenleving 2019-2022 beschreven dat alle inwoners van Putten mee moeten kunnen doen. Iedere inwoner, met en zonder beperking, is van waarde. Daarom nemen we voor iedereen de drempels weg om mee te kunnen doen in een inclusieve samenleving. De gemeente Putten wil hier aan werken.

Drempels

Dit doel halen we niet vanzelf. Daarvoor zetten we de volgende stappen:

1. Agendeer het thema	Maak urgentie intern (gemeente) en extern (partners). Dat vraagt om het agenderen van bewustwording bij gemeente, bedrijven, maatschappelijke organisaties, scholen, en inwoners.
2. Organiseer ervaringsdeskundigheid	Hanteer het uitgangspunt “niks over ons zonder ons” in iedere stap van het proces. Dit realiseren we met het Inclusiepanel “Putten voor Iedereen”.
3. Werk samen met partners	Betrek sociale partners, winkeliers, en ook de kerk bij plannen.

4. Bepaal de lokale koers	Breng in beeld wat je al doet en bepaal wat je wilt bereiken. Dat staat, onder andere, benoemd in deze inclusieagenda.
5. Breng focus aan	Stel prioriteiten en zorg voor realistische verwachtingen. De eerste aanzet hiervoor staat in de inclusieagenda. Het inclusiepanel helpt om deze focus aan te scherpen.
6. Kies voor een integrale aanpak	Verbind beleid en initiatieven op verschillende domeinen. Zowel binnen de gemeente als daarbuiten, met een verbinding tussen inwoners, bedrijven, winkeliers en de kerk.
7. Investeer in goede communicatie	Informeer mensen tijdig en zorg voor positieve energie. Dit doen we onder anderen door in Puttens Weekblad aandacht te vragen voor het inclusiepanel, de bijeenkomst Putten Inclusief die we begin 2020 organiseren, en de marketing- en communicatie rondom het beeldmerk Putten voor iedereen.
8. Zorg voor een goede organisatie	We maken met het inclusiepanel afspraken over structuur, coördinatie, processen en middelen. Zie hiervoor ook het hoofdstuk over het inclusiepanel.
9. Ga aan de slag!	Start met wat al kan en werk toe naar wat nog moet. We pakken het laaghangende fruit als eerste op en gaan daar meteen mee aan de slag.
10. Borg de inzet en werk aan doorontwikkeling	Monitor de voortgang en stel plannen bij waar nodig. Door de inzet van het inclusiepanel en ondersteuning vanuit de gemeente en Welzijn Putten realiseren we een langdurige samenwerking.
11. Geef het goede voorbeeld	Werk inclusief als gemeente en laat zien wat je kunt doen. Zie hiervoor ook de hoofdstukken "Meedoen/acceptatie" en "Gezondheid en zorg"

(Bron: VNG 2018)

Thema's

Deze stappen worden gezet bij het opstellen en uitvoeren van de inclusieagenda **Putten voor iedereen**. Uit de gesprekken en bijeenkomsten met inwoners is de eerste focus gelegd op vijf onderwerpen. Het inclusiepanel kan daarnaast aandacht vragen voor nieuwe onderwerpen die focus verdienen. De vijf thema's, voor nu, zijn:

1. Toegankelijkheid
2. Meedoen
3. Wonen
4. Vervoer
5. Gezondheid en zorg

4. Inclusiepanel

Wat is het inclusiepanel?

Niets over ons, zonder ons. Dat is de boodschap van het VN-Verdrag voor mensen met een beperking. De gemeente Putten is het eens met deze boodschap. Daarom is in september 2019 het Inclusiepanel "**Putten voor iedereen**" opgericht. In het panel **Putten voor iedereen** zitten verschillende mensen. Mensen met psychische beperkingen, niet-aangeboren hersenletsel, fysieke beperkingen, maar ook zorgverleners en ouders. Met het inclusiepanel organiseren we ervaringsdeskundigheid op een structurele manier.

Wat doet het inclusiepanel?

De inbreng van het panel was onmisbaar bij het tot stand komen van de inclusieagenda. Naast het helpen opstellen van de inclusieagenda heeft het inclusiepanel drie belangrijke taken bij de uitvoering er van:

1. Bewaken dat de gemeente Putten de inclusieagenda uitvoert; en
2. Drempels in de samenleving signaleren en delen met de gemeente. Hierdoor blijft inclusie op de agenda staan; en
3. Inclusiefonds.

1. Bewaken inclusieagenda

Dat Putten een inclusieagenda heeft betekent niet dat we inclusief zijn. Daar is meer voor nodig. We moeten de inclusieagenda ook uitvoeren. Eén van de opdrachten van het inclusiepanel is om te controleren of de gemeente de inclusieagenda uitvoert. Zo niet, dan spreekt het inclusiepanel

de gemeente daar op aan. Er komt een vast aanspreekpunt bij de gemeente Putten zodat het thema inclusie op de kaart blijft.

2. Signalen

De inclusieagenda is ontstaan na gesprekken met veel verschillende inwoners. Toch hebben we niet iedere inwoner met een beperking gesproken. Misschien zijn daardoor niet alle drempels en oplossingen in de inclusieagenda beland. De tweede opdracht van het inclusiepanel is daarom om signalen uit de samenleving op te vangen. Het panel geeft met deze informatie een advies aan de gemeente Putten over wat anders moet. Zo houden we de inclusieagenda actueel. Ook kan het inclusiepanel hernieuwde focus aanbrengen in de inclusieagenda. De inclusieagenda krijgt ieder jaar een update, zodat dit document aan de belangen van mensen met een handicap blijft voldoen.

3. Inclusiefonds

Er komt een inclusiefonds. Het inclusiefonds is voor activiteiten en nieuwe ideeën van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties die bijdragen aan een inclusieve samenleving. Voor deze activiteiten en nieuwe ideeën kunnen inwoners subsidie aanvragen. Het inclusiepanel beoordeelt de subsidieaanvraag op basis van de ervaringskennis. Met deze ervaringskennis kan het panel goed beoordelen of een nieuw idee helpt om drempels weg te halen.

Meedoen?

Als je mee wilt denken met het inclusiepanel dan kun je contact opnemen met een medewerker van de gemeente, Afdeling Samenleving (0341) 359611.

5. Toegankelijkheid

Artikel 9 VN-Verdrag Handicap

Inwoners met een beperking moeten bij en in alle gebouwen kunnen komen. Zij moeten gebruik kunnen maken van alle voorzieningen. Straten, wegen en pleinen zijn goed bereikbaar. Als het nodig is, worden aanpassingen gedaan. Bij toegankelijkheid hoort ook dat iedereen goed omgaat met mensen met een beperking

“In veel winkels in het dorp staat de muziek hard. Daarom is het voor iemand die snel overprikkeld is heel vervelend om in sommige winkels te komen. Dat is niet inclusief. Winkeliers lopen hierdoor omzet mis.”

Inleiding

De eerste drempel op weg naar een **Putten voor Iedereen** is **toegankelijkheid**. Inwoners met een scootmobiel, die blind of slechtziend zijn, of niet goed tegen prikkels kunnen, kunnen niet altijd op alle plekken in het dorp komen.

Ook is informatie niet altijd voor iedereen toegankelijk. Denk bijvoorbeeld aan iemand die moeite heeft met lezen die ingewikkelde formulieren moet invullen voor de gemeente. Of iemand die blind is die straatnamen en huisnummers niet kan zien. Daar gaat de gemeente Putten iets aan doen.

Wat gaan we doen?

Er zijn veel drempels in toegankelijkheid in de gemeente Putten. Gelukkig zijn veel van deze drempels eenvoudig op te lossen. Wat gaan we doen om deze drempels weg te nemen?

1. Handreiking centrum voor Iedereen: Onder begeleiding van Zorgbelang Inclusief gaat een proefpanel van VN-ambassadeurs het centrum, winkels en het gemeentehuis toetsen op toegankelijkheid. Dit panel kijkt naar (fysieke) drempels, toegankelijkheid van openbare toiletten, ruimte voor rolstoelen om te kunnen keren en andere zaken. Locaties die toegankelijk zijn krijgen het keurmerk “Voor Iedereen”. Door dit keurmerk op een zichtbare plek te hangen ziet iedereen of een winkel of andere plek voor iedereen is. Het keurmerk gaat niet alleen over de binnenkant van winkels, maar bijvoorbeeld ook over wat er op straat in de weg staat.

2. Prikkelarme uren in winkels: Sommige inwoners kunnen niet goed tegen prikkels. Daardoor vermijden zij soms drukke winkels of supermarkten waar veel mensen, geluiden en beelden zijn.

Daarom gaan we met ondernemers in gesprek over prikkelarme uren. Tijdens prikkelarme uren draaien winkeliers geen muziek of staat er bijvoorbeeld een extra medewerker klaar om inwoners te helpen bij de boodschappen.

3. Verbeter de buurt: Zorg voor de openbare ruimte is een taak van de gemeente. Inwoners van de gemeente Putten kunnen een seintje geven als ze problemen hebben met de toegankelijkheid van de buurt. Is een blindengeleidestrook geblokkeerd? Staat er een auto op de stoep? Zorgen loszittende tegels voor gevaarlijke situaties? Dan kunnen inwoners dat direct melden. Via de website <https://www.verbeterdebuurt.nl/gemeente/putten/> of telefoonnummer (0341) 359 686.

4. Speeltuinen toegankelijk: Veel speeltuinen zijn niet toegankelijk. Het is belangrijk dat alle kinderen in Putten kunnen buiten spelen. Bij nieuwbouw, renovatie of onderhoud gaan we speeltuinen zoveel mogelijk inclusief maken.

Wat doen we al?

De volgende dingen gaan in Putten al goed:

Website van de gemeente: De website van de gemeente www.putten.nl heeft het hoogste bewijs voor toegankelijkheid gehaald. Iedereen kan onze website gebruiken. Ook mensen met een beperking zoals blinden en doven.

Formulierenbrigade / inloospreekuur Stroud / financieel café: Soms weten mensen niet goed hoe ze een formulier moeten invullen. Daarom is er in Stroud wekelijks een formulierenbrigade. De formulierenbrigade helpt mensen met het invullen van formulieren en het regelen van de administratie. Ook bij het financieel café of het inloospreekuur van Stimenz worden inwoners geholpen.

Wegwijs in Welzijn: In Putten zijn veel vrijwilligersorganisaties actief die mensen willen helpen. Het is heel fijn dat er veel aanbod is. Voor zorgvragers is het door dit grote aanbod soms wel moeilijk om de weg te vinden. Of om bij de juiste organisatie terecht te komen. Wegwijs in Welzijn helpt hierbij.

6. Meedoen / acceptatie

Artikel 24, 27 en 30 VN-Verdrag Handicap

Iedereen heeft recht op onderwijs. Als het nodig is, worden maatregelen genomen om het onderwijs toegankelijk te maken. Iedereen krijgt gelijke kansen.

Inwoners met een beperking hebben recht op werk dat bij hen past. Zij krijgen net als iedereen de kans op een baan waarmee zij geld kunnen verdienen.

Iedereen heeft het recht om iets te doen in zijn vrije tijd. Iedereen moet kunnen genieten van muziek, toneel, boeken, sport en vakantie. Als iemand daarvoor aanpassingen nodig heeft, moeten die er komen.

“Niet elke basisschool was bereid om met ons mee te denken, dat is wel een aandachtspunt. Iedere school moet toegankelijk zijn voor kinderen met een handicap”

Inleiding

Inclusie draait om meedoen. De gemeente Putten vindt dat het hebben van een beperking geen drempel mag zijn om mee te doen. Dat geldt voor meedoen op school of werk hebben dat bij iemand past. Het gaat ook over iets doen in de vrije tijd waar iemand gelukkig van wordt.

Het gaat er om dat mensen mee kunnen doen. Dat ze een bijdrage leveren aan de samenleving en hierdoor onderdeel zijn van de samenleving. Betaald werk is niet altijd de beste optie. Soms zijn bepaalde vormen van vrijwilligerswerk of dagbesteding een betere oplossing om iemand te activeren.

Wat gaan we doen?

Mensen komen op het gebied van meedoen verschillende drempels tegen. Deze drempels zijn niet altijd makkelijk weg te nemen. Wat gaan we hieraan doen?

1. Voorlichting niet-zichtbare beperking op school. Niet elke beperking kun je zien. Niet-aangeboren hersenletsel, een licht verstandelijke beperking, autisme, of zelfs dyslexie en dyscalculie kunnen op school en werk voor grote problemen zorgen. Ook de gevolgen van een verslaving zijn niet altijd zichtbaar. Toch kan dit wel een grote invloed hebben op hoe iemand doet. Omdat je niet altijd kan zien waarom iemand zich anders gedraagt, heeft niet iedereen hier begrip voor.

Daarom willen we dat kinderen op de middelbare school kennis maken met “onzichtbare beperking”. Op het Groevenbeek College gaan we ieder jaar presentaties over dit onderwerp geven aan de derde klassen maatschappijleer. Een ervaringsdeskundige vertelt in de klas wat het betekent om een beperking te hebben die niet iedereen kan zien. De pilot start op de middelbare school. Als uit de pilot blijkt dat het een positief resultaat heeft gaan we onderzoeken of dit ook op basisscholen een bepaalde vorm kan krijgen.

2. Handreiking Meedoen voor iedereen: Ook (sport)verenigingen kunnen meer of minder inclusief zijn. In een inclusieve samenleving kan iedereen meedoen, ook met sport en vrije tijd. Daarom creëren we een handreiking ‘Meedoen voor Iedereen’. Deze handreiking biedt (sport)verenigingen een overzicht over wat zij kunnen doen om meer inclusief te zijn. Inclusieve verenigingen krijgen het keurmerk van **Putten voor Iedereen**.

3. Een fysieke plek voor mensen met een (psychische) kwetsbaarheid. Op dit moment is er een inloophuis waar mensen met een psychische kwetsbaarheid elkaar kunnen ontmoeten. Deze plek heet Hart van Putten. Op deze plek kunnen mensen elkaar ontmoeten en inspireren door het delen van ervaringen. Hierdoor kan iedereen zijn wie hij of zij is. De gemeente Putten onderzoekt hoe wij Hart van Putten kunnen ondersteunen.

4. Dementievriendelijke gemeente: In september was de landelijke Week van de Dementie. Ook in Putten vroegen we aandacht voor dit thema. Wethouder Priem kondigde de ambitie aan om ook van Putten een Dementievriendelijke gemeente te maken. Om Putten dementievriendelijk te maken moet de samenleving veranderen. Van de bakker en een buurman tot sportclub en wijkagent, iedereen moet dementie kunnen herkennen en er goed mee om gaan.

5. Symposium Putten Inclusief: Begin 2020 organiseren verschillende partijen, waaronder de Participatieraad, Welzijn Putten, Woningstichting Putten en de gemeente, een symposium over het onderwerp inclusie. Onder leiding van Jan Troost gaat het inclusiepanel Koken met Troost (zie <https://www.zorgbelanginclusief.nl/ons-werk/vn-verdrag-voor-rechten-van-mensen-met-een-beperking/>) en presenteren we deze inclusieagenda aan maatschappelijke organisaties en professionals.

Wat doen we al?

1. Eetgroep Stroud: Elke week eten mensen met een psychische kwetsbaarheid bij Stroud. Hierdoor zijn zij minimaal één keer per week onder mensen buiten hun directe eigen kring, doen ze activiteiten en spelletjes en maken ze hierdoor meer onderdeel uit van de samenleving.

7. Wonen

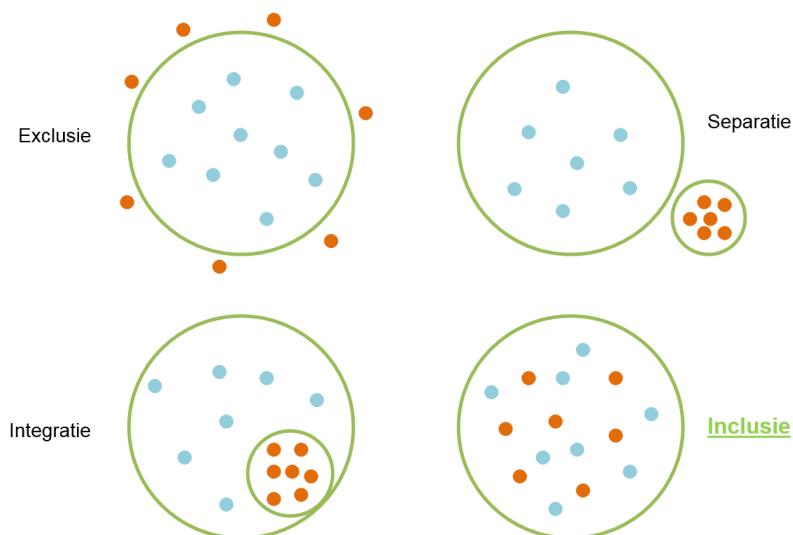
Artikel 19 VN-Verdrag Handicap

Inwoners met een beperking moeten zelfstandig kunnen wonen. En daarbij de zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Zij moeten ook zelf kunnen beslissen waar ze wonen en met wie. Op deze manier kunnen zij zo gewoon mogelijk mee doen in de samenleving.

“Er is weinig betaalbaar woningaanbod voor senioren. Met name in en rondom het centrum, belangrijk vanwege de bereikbaarheid en toegankelijkheid, zijn er weinig mogelijkheden. Hierdoor ontstaan problemen in de doorstroming voor jongeren, omdat ouderen in feite vast zitten in hun te grote huis, wel kleiner willen wonen maar nergens heen kunnen.”

Inleiding

Een eigen huis is een veilige omgeving van waaruit mensen mee doen aan de samenleving. Daarom moeten woningen voor mensen met een beperking niet buiten de samenleving staan, maar juist er midden in.

Vroeger woonden mensen met een beperking vaak buiten de samenleving (exclusie). Soms woonden mensen samen in een tehuis, buiten het dorp (exclusie). Tegenwoordig zien we veel meer instellingen in of direct naast de kern van een dorp. Dat noemen we integratie. Waar we naartoe willen is inclusie: Iedereen woont zoveel mogelijk zelfstandig tussen andere mensen en in de buurt van voorzieningen.

Wat gaan we doen?

1. In gesprek met particuliere verhuurders

Een inclusieve samenleving maken we samen. We hebben iedereen nodig om **Putten voor iedereen** te maken. Omdat niet iedere verhuurder doordrongen is van het belang van een toegankelijk woningaanbod gaat de gemeente met verhuurders in gesprek die het belang van inclusie nog onvoldoende inzien.

Tijdens dit gesprek leggen we uit wat de noodzaak is om het woningaanbod zoveel mogelijk inclusief te maken. We beschrijven welke voordelen het inclusief maken van de woning heeft. Ook geven we tips over hoe verhuurders hun woning tegen lage kosten toekomstbestendig en inclusief kunnen maken.

2. Woonvisie gemeente Putten

De gemeente Putten werkt aan een nieuwe woonvisie. Dat doen we samen met onze inwoners. Putten heeft een mooi, groen karakter. Rust en ruimte en de dorpschaal is wat bewoners en bezoekers aan Putten bindt. De centrale ligging en bereikbaarheid maken Putten een aantrekkelijke plek om te wonen en te ondernemen. Steeds meer mensen wonen thuis met allerlei beperkingen. Via sociale contacten en zorg- en welzijnsorganisaties kunnen zij in die situaties in de wijk ondersteuning krijgen. Dit vraagt gemêleerde buurten naar leeftijdsopbouw en sociale draagkracht én om een goede zorginfrastructuur in de wijk. Deze uitgangspunten nemen we mee in onze woonvisie.

Wat doen we al?

1. Woningstichting Putten: Woningstichting Putten (WSP) vindt dat iedereen goed moet kunnen wonen. De WSP heeft vooral aandacht voor mensen die niet zelf aan een eigen woning kunnen komen. Daarom biedt WSP woningen aan 55-plussers en zorgwoningen. Deze woningen zijn aangepast op (mogelijke) beperkingen en daardoor toegankelijk voor mensen met een beperking.

2. Woongemak Putten: Woongemak Putten geeft inwoners tips over hoe zij hun woning van extra gemak kunnen voorzien. Hierdoor blijven inwoners aangenaam en veilig wonen. Op de website www.woongemakputten.nl staat veel informatie over mogelijke woningaanpassingen. Daar kunnen mensen terecht voor persoonlijk advies (van een WoonGemakPutten-adviseur van Welzijn Putten). Ook kunnen ze daar terecht voor algemene informatie over hulpmiddelen en woningaanpassingen.

3. Huisbezoek 75+: 75 jaar is een bijzondere leeftijd, die veel vragen met zich meebrengt: *“Waar moet ik naartoe met mijn vragen over Welzijn, Wonen en Zorg? Aan welke activiteiten kan ik meedoen, van welke diensten kan ik gebruik maken?”*

Daarom doet de gemeente 75+ huisbezoeken. Mensen ontvangen een uitnodiging als ze 75 zijn geworden. Een vrijwilliger van Welzijn Putten neemt daarna binnen 14 dagen contact op voor een afspraak.

Mogelijk zijn veel onderwerpen en vragen (nog) niet van toepassing. Het gesprek is ook bedoeld om informatie te verstrekken die voor de toekomst belangrijk is. Of juist om bruikbare tips te bieden om anderen in de omgeving van dienst te kunnen zijn. Zodat iedereen goed voorbereid ouder kan worden.

Via telefoonnummer **0341-357078** kunnen mensen contact opnemen. Ook als ze nog geen 75 zijn.

4. Goede Buur(T): Welzijn Putten voert het project Goede Buur(t) uit. Hierdoor leren buren elkaar (beter) kennen. Dit levert bijzondere gesprekken op waarin buurtbewoners met en zonder beperking nader tot elkaar komen. Hierdoor brengen we het samen wonen in de buurt onder de aandacht.

5. Puttensteyn: Puttensteyn is een woonvorm in het hart van Putten, waar mensen met een psychische kwetsbaarheid samen wonen. Puttensteyn is ingezet, opgebouwd en onderhouden door ouders die voor hun kinderen een prettige plek wilden om te wonen. Aldus een van de ouders: *“Het is voor mij belangrijk dat Puttensteyn aanvoelt als een thuis voor ons kind, niet als een instelling”*. Vanwege de centrale ligging kunnen de bewoners van Puttensteyn grotendeels zelfstandig meedoen met (vrijwilligers)werk, dagbesteding en hobby's. Daarmee is Puttensteyn een mooi, inclusief voorbeeld.

6. VAC: De Adviescommissie Wonen Putten is een onafhankelijke woonconsumentenorganisatie die opkomt voor de belangen van toekomstige bewoners. VAC toetst plannen op toegankelijkheid, praktische bruikbaarheid, gebruiksvriendelijkheid, comfort en veiligheid. De woonbehoeften van een gezin zijn niet in alle opzichten gelijk aan die van een starter of senior. Bij het advies houdt VAC Putten daarom rekening met de doelgroep. In het ideale geval adviseert VAC zowel over de schetstekeningen als over het voorlopig en het definitief ontwerp.

8. Vervoer

Artikel 20 VN-Verdrag Handicap

Inwoners met een beperking moeten zich zoveel mogelijk zelfstandig kunnen verplaatsen, van deur tot deur. Dit met hulpmiddelen die zij daarvoor nodig hebben. Zij moeten ook makkelijk zelfstandig met het openbaar vervoer kunnen reizen.

“Je mag in de zomer op woensdagochtend niet door het dorp fietsen, ook niet met een driewiel-fiets. Ik kan hierdoor niet naar de markt als iedereen”

Inleiding

In een samenleving waar iedereen meedoet, kan iedereen zich verplaatsen van A naar B. Dat betekent dat er verschillende manieren zijn hoe iemand zich kan verplaatsen: met een (drie-wiel)fiets, eigen auto, scootmobiel of bijvoorbeeld het openbaar vervoer. In dit hoofdstuk is aandacht voor de manieren waarop mensen zich zelfstandig kunnen verplaatsen in Putten.

Wat gaan we doen?

1. AutoMaatje

In de gemeente Putten is vraag naar vrijwilligersvervoer. Dat is laagdrempelig, goedkoop, en gezellig. De gemeente Putten onderzoekt met Welzijn Putten of we het project AutoMaatje van de ANWB ook in Putten kunnen opzetten.

Wat doen we of is er al?

1. Bus van Welzijn

Voor inwoners met een beperking zijn er verschillende vervoersoplossingen, zoals eigen (aangepast) vervoer, openbaar vervoer of Wmo-vervoer van ViaVé. Daarnaast kunnen veel mensen incidenteel een beroep doen op hulp van het sociale netwerk. Voor die mensen die met al deze oplossingen niet uit kunnen, is er de bus van Welzijn Putten. De behulpzame chauffeurs brengen en halen abonnees binnen de gemeentegrenzen van Putten op werkdagen van 8:30 tot 12:15 en van 13:30 tot 16:45.

De kosten van het vervoer:

€7,50 inschrijfgeld

€77,50 per kwartaal

Gebruik maken van dit vervoer?

Wanneer iemand gebruik wilt maken van de bus van Welzijn Putten kan diegene contact opnemen met Welzijn Putten. Er volgt dan een intakegesprek met één van de medewerkers om de situatie en (eigen) mogelijkheden te bespreken. Welzijn Putten is te bereiken via **0341 – 357078** en info@welzijnputten.nl.

2. Zonnebloemauto

Iemand met een rolstoel of scootmobiel kan niet altijd mee met een 'normale' auto. Voor een familiebezoek of een afspraak in het ziekenhuis is het soms wel fijn als ook zij normaal kunnen reizen. De Zonnebloem heeft daarom de Zonnebloemauto in het leven geroepen. Hiermee krijgen mensen met een rolstoel of scootmobiel meer flexibiliteit en vrijheid. De Zonnebloemauto's zijn volledig aangepast om een rolstoel of scootmobiel mee te kunnen nemen. Er is geen speciaal rijbewijs nodig om met de Zonnebloem auto te mogen rijden. Kijk voor meer informatie op <https://www.zonnebloem.nl/zonnebloemauto> of bel 088-0016717.

3. Treinreizen

De NS geeft op hun website aan dat Putten niet rolstoeltoegankelijk is. Hierdoor moeten reizigers met een rolstoel uitwijken naar omliggende gemeenten. Dat hoeft niet! Er zijn speciale sprinters die een instap op perronhoogte hebben, waardoor een rolstoel zonder hulp naar binnen kan. Wilt u meer weten over reizen met een beperking? Kijk dan op <https://www.ns.nl/reisinformatie/reizen-met-een-functiebeperking/reis-voorbereiden.html>

9. Gezondheid en zorg

Artikel 25 VN-Verdrag Handicap

Iedereen heeft het recht op medische hulp en goede zorg. Mensen met een beperking moeten overal alle vormen van goede zorg (en revalidatie) kunnen krijgen. Gratis of betaalbaar

“Mondige mensen hebben de meeste kans op goede zorg. Dat zorgt voor ongelijkheid”

Inleiding

De inclusieagenda is voor alle inwoners, met of zonder een beperking. Toch is er in dit hoofdstuk speciaal aandacht voor mensen met een beperking die hulp nodig hebben vanuit de Wmo. We merken dat er nog veel dingen beter kunnen in de toegang naar hulp. In dit hoofdstuk vertellen we hoe we inzetten op verbetering.

Wat gaan we doen?

1. Aandacht voor inclusie binnen het gemeentehuis: Iedere afdeling van het gemeentehuis kan te maken krijgen met inwoners met een beperking. Dat betekent dat iedere afdeling inclusief denken in het DNA moet hebben. De volgende vragen kunnen bij iedere afdeling langskomen:

Maken we een plan voor een nieuwe speeltuin? Denk aan inclusie voor kinderen in een rolstoel.

Schrijven we nieuw beleid over de toegang tot zorg? Denk aan de behoeften van mensen met een beperking.

Verbouwen we het gemeentehuis? Zorg er voor dat inwoners in een rolstoel toegang hebben.

De gemeente maakt een plan over hoe we inclusie binnen de muren van het gemeentehuis verbeteren.

2. Training personeel gemeente niet-zichtbare beperking: In 2020 gaan medewerkers van de gemeente een training volgen in het herkennen van en omgaan met niet-zichtbare beperkingen en onbegrepen gedrag. Medewerkers hebben soms onvoldoende kennis en handelingsvaardigheid als het gaat om onbegrepen gedrag. Men weet onvoldoende van de achtergronden van vreemd gedrag én men weet niet hoe te handelen om de situatie te normaliseren.

Het gaat daarbij om omgang met mensen met bijvoorbeeld psychiatrische problematiek (zoals depressie, angststoornissen) en om mensen met niet-zichtbare beperkingen (zoals niet-aangeboren hersenletsel, licht verstandelijke beperkingen, autisme) en om verslavingen. Vanwege dit gebrek aan kennis en vaardigheden, escaleren situaties en worden mensen gestigmatiseerd. Door medewerkers van de gemeente te trainen om deze situaties te herkennen zorgen we er voor dat zij meer begrip krijgen voor inwoners met een beperking.

3. Extra aandacht voor onafhankelijke inwonerondersteuning: De gemeente Putten is koploper onafhankelijke inwonerondersteuning. Daar zijn we trots op. Toch blijkt dat niet iedereen de inwonerondersteuning van Stimenz weet te vinden. Daarom gaan we in 2020 aandacht besteden aan de bekendheid van de inwonerondersteuner.

Wat doen we al?

1. Meerjarenplan Samenleving

In het Meerjarenplan Samenleving staat dat we problemen van inwoners zoveel mogelijk laagdrempelig gaan oplossen. Deze inclusie is een logische stap om dit uitgangspunt verder in te vullen. Door meer in te zetten op preventie en vroegtijdig ingrijpen voorkomen we dat er grote problemen ontstaan. Ook voorkomen we dat problemen onnodig groter worden.

10. Drempels uit de interviews en bijeenkomst

Drempels bij toegankelijkheid

Toegankelijkheid centrum

Uit de gesprekken met inwoners blijkt dat het centrum van Putten niet voor iedereen even goed toegankelijk is. Zo blijkt dat in veel winkels in het dorp de muziek te hard staat, waardoor inwoners die niet goed tegen prikkels kunnen niet meer in die winkels komen. Ook in sportscholen zijn veel prikkels: Luide muziek, veel mensen, veel aandacht, veel beweging. Daarom komen sommige mensen nooit in een sportschool terwijl ze wel zouden willen sporten.

Winkeliers houden daarnaast onvoldoende rekening met de diverse reclame-uitingen die ze op de straat zetten. Bloembakken, reclameborden en kledingrekken trekken de aandacht van het winkelend publiek, maar vormen ook grote obstakels voor inwoners in een rolstoel of scootmobiel. Samen met de fietsen, die het winkelend publiek ongereguleerd tegen winkelpuien aanzet, staan zij in de weg voor inwoners met rollators, scootmobielen en rolstoelen. Maar ook voor bijvoorbeeld ouders met kinderwagens.

Toegankelijkheid openbare ruimte

Ook de openbare ruimte in Putten kent drempels. Regelmatig en op veel plekken laten inwoners witte geleidelijnen voor slechtzienden onvoldoende vrij en parkeren marktlieden en bezoekers van de markt hun auto's op de stoep. Hierdoor moeten mensen met een rolstoel of scootmobiel uitwijken naar de straat, wat gevaarlijke situaties oplevert. Speeltuinen in Putten zijn meestal niet inclusief: Kinderen met beperkingen kunnen vaak niet eens in de speeltuin komen, laat staan er in spelen. Deze speeltuinen zijn voor hen niet toegankelijk, terwijl het juist voor kinderen belangrijk is dat ze kunnen meedoen met hun leeftijdsgenoten (zie ook hoofdstuk 6 – Mee-doen/Acceptatie).

Toegankelijkheid digitaal

In deze tijd van social media, online winkelen en digitaal bankieren gaan we er steeds vaker van uit dat iedereen is aangesloten op het digitale netwerk. Dit is nog steeds niet zo. Mensen zonder smartphone, laptop of computer zijn er nog steeds, en het is vaak juist de groep kwetsbare inwoners die niet digitaal zijn aangesloten of niet voldoende digitaal vaardig zijn. Door toegang steeds verder te digitaliseren sluiten we automatisch de groep uit die vaak al niet mee doet. Dat is onhandig of lastig, maar het wordt echt vervelend wanneer een DigiD nodig is voor belangrijke overheidszaken. Daarnaast is het van belang dat websites ook toegankelijk zijn voor blinden, slechtzienden of mensen met een taalachterstand.

Drempels bij meedoen

Scholen

Uit de gesprekken blijkt dat niet elke basisschool in Putten open staat voor kinderen met een beperking. Dat lijkt te verklaren doordat aanpassingen aan de school duur zijn en tijd kosten om te implementeren. Elektrische deuren, een (trap)lift, invalidentoilet en rolstoelhellingen zijn kostbare aanpassingen. Daarom wachten scholen soms tot er kinderen met een beperking op school komen, om vervolgens de noodzakelijke aanpassingen door te voeren. Dit is echter niet inclusief, want kinderen met een beperking gaan liever niet naar een school waar zij niet zelfstandig naar het toilet kunnen of de eerste verdieping kunnen bereiken.

Naast de fysieke aanpassing van schoolgebouwen zijn er meer redenen waarom kinderen met een beperking niet altijd het gevoel hebben mee te kunnen doen. Kinderen, en met name pubers, die wekelijks een afspraak hebben (met bijvoorbeeld een arts of begeleider) missen pauzes, tussenuren en lessen met hun klasgenoten. Hierdoor lopen ze elke week mis wat er op school gebeurt, waardoor ze het gevoel hebben niet helemaal erbij te horen. Dat gevoel slaat soms om naar een gevoel van isolatie en buitensluiting. Met name op middelbare scholen is het belangrijk dat kinderen aandacht hebben voor deze problemen en uitkijken naar hun klasgenoten.

Werk en dagbesteding

Dat iemand een beperking heeft wil niet zeggen dat iemand geen bijdrage kan leveren op de arbeidsmarkt. Vaak is er maar weinig werk beschikbaar voor iemand met een beperking. De gemeente heeft wel aandacht voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Hiervoor is bijvoorbeeld het zogenaamde doelgroepenregister en het beschut werken.

In het doelgroepenregister staan mensen die mogelijk met ondersteuning naar (zelfstandig) werk kunnen worden toe geleid. Met een loonkostensubsidie wordt het voor werkgevers aantrekkelijk gemaakt om iemand aan te nemen, omdat de gemeente betaalt voor eventueel gemiste inzet of expertise.

Beschut werken betekent dat inwoners die begeleiding nodig hebben en hiervoor een speciale plek moeten hebben, dit op een veilige plek kunnen doen. Onder begeleiding kunnen zij op deze manier participeren en toewerken naar een stukje zelfstandigheid.

Vrije tijd

In de gemeente Putten zijn weinig mogelijkheden voor kinderen en volwassenen met een beperking om te sporten. Met name voor inwoners die niet goed tegen prikkels kunnen of fysiek beperkt zijn, zijn er weinig mogelijkheden. We kunnen niet van elke sportvereniging verwachten dat ze ruimte hebben voor een G-team (een team voor mensen met een verstandelijke beperking).

Wel kunnen verenigingen aandacht hebben voor kinderen met een beperking, door bijvoorbeeld extra begeleiding op een team te zetten, teambegeleiders, coaches en trainers bij te scholen en teamgenoten uit te leggen wat het betekent om een beperking te hebben. Op die manier creëren we een veilige omgeving waar iedereen kan sporten.

Drempels bij wonen

Weinig geschikte woningen

De woningmarkt staat onder druk. In heel Nederland maar ook in Putten hebben veel mensen moeite met het vinden van een passende, betaalbare woning. Dat geldt voor jongeren, starters, ouderen, gezinnen met kinderen en ook voor mensen met een beperking. Met name in en rondom het centrum van Putten is weinig betaalbaar woningaanbod. Juist voor mensen met een beperking is het belangrijk om in de buurt van faciliteiten te wonen zodat zij geen grote afstanden hoeven af te leggen om mee te kunnen doen. Een opvallende constatering uit een van de interviews was dat er in Putten ouderen zijn die te groot wonen en wel naar een kleinere woning willen. Maar omdat er geen aanbod is blijven zij waar ze zitten, waardoor de doorstroming stopt. Ook jongeren vinden het lastig om een goedkope woning te vinden. Daarom wijken zij uit naar een andere gemeente, met verlies van werk en/of sociale contacten. In een **Putten voor iedereen** is voldoende plaats voor mensen om te wonen.

Woningaanpassingen particuliere huur

Inwoners van de gemeente Putten kunnen vaak hun woning (laten) aanpassen zodat ze daar langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Soms biedt de Wmo daar extra hulp bij. Als een inwoner huiseigenaar is, of woont in een woning van Woningstichting Putten, zijn woningaanpassingen vaak goed te realiseren. Een constatering uit de gesprekken is dat in het geval van particuliere huur, huurbazen minder enthousiast zijn over het idee dat hun eigendom wordt aangepast naar de wensen en behoeften van iemand met een beperking. Hierdoor kunnen zij noodzakelijke woningaanpassingen blokkeren, met als gevolg dat iemand vanwege zijn beperking moet verhuizen naar een andere, meer geschikte woning. En dat terwijl een woningaanpassing de veel goedkopere en eenvoudigere oplossing kan zijn.

Drempels bij vervoer

Gebruikers van scootmobielen komen regelmatig drempels tegen. Uit de gesprekken met inwoners kwamen de volgende concrete problemen naar voren:

Brinkstraat

“Tijdens de markt staat de straat vol met vrachtwagens. In een scootmobiel zit je laag en ben je niet goed zichtbaar. Vrachtwagens zien scootmobielen niet en daardoor kunnen gevaarlijke situaties ontstaan.”

Dedemstraat	“Er is geen verlaagde stoeprand.”
Engweg	“Auto's stoppen vaak niet bij het zebepad. Dat is lastig voor bewoners.”
Markt	“Met een scootmobiel is het lastig om tussen de kraampjes te manoeuvreren.”
Nijkerkerweg	“Verkeerde haaietanden bij de rotondes: Voetgangers, fietsers moeten wachten en verkeer mag doorrijden.”
P.C. Hoofdstraat	“De stoep ligt zo scheef dat een rolstoel makkelijk om kantelt.”
Roozendaalseweg	“Drempels zijn hoog en te scherp. Met een scootmobiel lastig te nemen. Op de stoep is weinig ruimte.”
Voortuizerstraat / Spieldenweg	“Onoverzichtelijke verkeerssituatie voor fietsers en scootmobielen.”

Drempels bij gezondheid en zorg

Begrip bij de Wmo

Uit de gesprekken met inwoners en de bijeenkomst **Putten voor Iedereen** bleek dat niet altijd even goed met inwoners werd meegedacht. Inwoners kregen het gevoel dat de gemeente hen niet op hun woord geloofde maar erg kritisch was over de gevolgen van een beperking. Ook zijn er signalen over een gebrek aan kennis, inlevingsvermogen en betrokkenheid. De gemeente Putten neemt deze signalen zeer serieus, want: Iedereen heeft het recht op goede zorg. We willen niet dat inwoners die de wet- en regelgeving goed kennen meer kans hebben op goede zorg dan anderen.